

"Âlem-i emir=alem-i melekut=alem-i gayb"; "alem-i mülk=alem-i halk=alem-i şehadet" şeklinde bir tasnif doğru olur mu?

Alem-i Emir: Cenab-ı Hakk'ın irade sıfatının tecelli ettiği ve irade sıfatının hakim ve galip olduğu alem, bir nevi irade sıfatının arşıdır denilebilir. Bu alemde bütün kainatta olacak bitecek şeylerin emri ve komutu vardır. Yani bir nevi şu görünen alemin arkasındaki komut alemidir diyebiliriz.

Bunu bilgisayardaki yazılımla da örneklendirebiliriz. Mesela programcı, yapacağı programın önce komutlar ve emirler bölümünü tamamlar, sonra işler ve görüntü o komutlara göre hareket eder ve şekiller orada belirtilen komutlar üzerine bina olur. Aynen öyle de, temsilde hata olmasın, kainat da bir programın görünen yüzü gibidir. İradeden gelen **alem-i emir** de görünmeyen gerçek yüzüdür. Kainattaki bütün kanunlar komut ve emrini irade sıfatının hükümleridir bu alemde alıyordur.

Alem-i Melekut: Eşyanın içyüzü ve mahlukatın Allah'ın isim ve sıfatlarına bakan ya da ahiret alemlerine işaret eden yüzüne denir. Mahlukat ve eşya sadece insanın nefis ve hevasına hitap eden cüzi fayda ve menfaatten başka bir işe yaramayan şeyler demek değildir. Eşyanın bir de Allah ve ahirete bakan **içyüzü** vardır ki, buna **melekut yüzü** denir.

Alem-i meleküt daha geniş bir alem olup, alem-i emiri de içine alan bir alemdir diyebiliriz.

Melekut alemi; içinde bulunduğumuz şu maddi alemin dışındaki bütün gaybi ve bize görünmeyen alemlerin genel adıdır. Dolayısı ile ahiret alemi de melekut aleminin içinde ve dairesindedir. Gayb alemi ile melekut alemi burada birbirinin aynıdır, demekle bir sakınca yoktur. Ahiret alemi, gayb aleminin bir menzili, bir şubesi hükmündedir.

Yalnız, ahiret alemi noktasından düşünüldüğü zaman, gayb aleminin kapsamı değişir. Ahiret içinde olan birisi için, mesela cennette olan birisi için gaybi alem Allah'ın isim ve sıfatlarıdır. Zira cennette insanın daha başka bilmediği ve görmediği bir alem kalmıyor. Zira varlığın en ileri noktasına ve boyutuna mazhar olmuş insan için bundan ötesi ancak Allah'ın isim ve sıfatları olabilir. Yani gayb ve melekut izafi ve göreceli birer kavramdırlar.

Dünya ve maddi alem içinde olan birisi için gaybi ve melekuti alem ahiret ve berzah iken, **ahiret ve berzahta olan birisi için** gaybi ve melekuti alem Allah'ın isim ve sıfatları oluyor. Elbette hiyerarşiye göre yükseklik ve kıymet maddi alemde manevi ve gaybi aleme doğru çıkar. Yani en kıymetli olanı en gaybi ve melekuti

---

olanıdır. Dünya ahirete nispetle ne kadar kıymetsiz ise, Cennet de Allah'ın isim ve sıfatlarına nispetle o kadar kıymetsiz kalır.

Alem-i mülk ve şehadet; Őu maddi ve kevni alemdir. Uzay, kainat, dünya hepsi bu alemin içindedir.